

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÁC TIẾT TẬP GIẢNG TRONG GIẢNG DẠY HỌC PHẦN MÚA VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY TRẺ VẬN ĐỘNG THEO ÂM NHẠC

Nguyễn Thị Hương¹

Tóm tắt. Nâng cao năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động học thông qua các tiết tập giảng trong học phần múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc cho sinh viên là giải pháp quan trọng nhằm nâng cao chất lượng đào tạo. Năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động học trong học phần múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc là một trong những năng lực quan trọng, giúp sinh viên sư phạm mầm non có được kết quả học tập cao, đồng thời nắm vững phương pháp dạy trẻ múa và vận động theo nhạc vận dụng vào công tác chăm sóc giáo dục trẻ trong những kì đi kiến tập thực hành sư phạm thường xuyên, thực tập cuối khóa và công tác chăm sóc giáo dục trẻ sau này.

Từ khóa: Năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động học; chất lượng tập giảng.

1. Đặt vấn đề

Học phần “Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc” là một học phần thuộc chuyên ngành trong chương trình đào tạo giáo viên mầm non, hệ Cao đẳng và Đại học Sư phạm[3]. Một môn học có tính nghiệp vụ trong trường Sư phạm, bên cạnh nhiệm vụ cung cấp và truyền thụ cho sinh viên những kiến thức cơ bản về nghệ thuật múa và biên dạy múa cho trẻ mầm non, học phần còn có nhiệm vụ trang bị và rèn luyện cho SV các kĩ năng múa và dạy múa cho trẻ. Một trong những kĩ năng quan trọng và cấp thiết là kĩ năng lập kế hoạch cho hoạt động học và kĩ năng dạy hoạt động học nhằm hình thành và phát triển năng khiếu nghệ thuật múa cho trẻ.

Để giúp cho SV hệ Cao đẳng và Đại học Sư phạm Mầm non có kĩ năng múa và dạy trẻ múa thì các tiết tập giảng của SV cần được GV quan tâm, đầu tư và tìm ra những phương pháp hữu hiệu để SV thể hiện tốt nhất khả năng vốn có của bản thân mình. Bởi vì, các tiết tập giảng là cơ hội để SV vận dụng lí thuyết đã học vào thực tiễn giảng dạy tại các cơ sở giáo dục mầm non, là cơ sở để các em tập luyện, hình thành những kĩ năng nghề nghiệp cần thiết cho công việc tương lai tại các cơ sở giáo dục mầm non[5].

Với mong muốn góp phần hình thành và rèn luyện cho SV những kĩ năng múa và biên dạy múa cho trẻ mầm non. chúng tôi xin chia sẻ một số giải pháp nâng cao hiệu quả các tiết tập giảng khi dạy học phần “Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc”- hệ Cao đẳng, Đại học mầm non.

2. Thực trạng việc tổ chức tập giảng học phần của sinh viên

Để nắm được thực trạng việc tổ chức tập giảng học phần của sinh viên, chúng tôi đã tiến hành khảo sát 100 SV gồm các lớp năm 2 và năm 3 hệ Cao đẳng Sư phạm Mầm trường Đại học Hạ Long, bằng phiếu điều tra An kết với nội dung và kết quả khảo sát (xem Bảng 1).

Kết quả bảng 1 cho thấy có tới 90% ý kiến cho rằng việc tổ chức tập giảng học phần Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc là rất cần thiết, có vai trò quyết định đến chất lượng GD cũng như rèn kĩ năng múa và dạy trẻ múa, vận động theo âm nhạc. Còn 10 SV chiếm 10% ý kiến cho là cần thiết. vì vẫn

đề này đã được coi trọng trên thực tế và đã được thể hiện ở học phần. Mức độ bình thường và không cần thiết thì không có ý kiến nào chiếm 0%.

Bảng 1. Sự cần thiết của việc tổ chức tập giảng học phần Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc

Mức độ	Số lượng	Tỷ lệ %
Rất cần thiết	90	90
Cần thiết	10	10
Bình thường	0	0
Không cần thiết.	0	0

Bảng 2. Mức độ dự hoạt động âm nhạc tiết trọng tâm là múa và vận động theo nhạc trong các đợt kiến tập – thực hành sư phạm thường xuyên tại các cơ sở giáo dục mầm non

Mức độ	Số lượng	Tỷ lệ %
Rất thường xuyên	0	0
Thường xuyên	0	0
Rất ít khi	70	70
Không bao giờ	30	30

Kết quả bảng 2 cho thấy có tới 30% ý kiến cho rằng trong những đợt kiến tập - thực hành sư phạm thường xuyên tại các cơ sở giáo dục mầm non không được dự hoạt động âm nhạc tiết trọng tâm là múa và vận động theo nhạc. Có 70% ý kiến cho rằng rất ít khi được GV tại nhóm, lớp hướng dẫn kiến tập – thực hành sư phạm tổ chức cho dự hoạt động âm nhạc tiết trọng tâm là múa và vận động theo nhạc. Mức độ rất thường xuyên, thường xuyên không có ý kiến nào, chiếm 0%. Qua tìm hiểu GV mầm non, chúng tôi được biết lí do là lớp chật, trẻ đông, kĩ năng múa của các cô hạn chế nên các cô ngại xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động âm nhạc tiết trọng tâm là múa và vận động theo nhạc.

Bảng 3. Mức độ tham gia tập giảng các học phần phương pháp

Mức độ	Số lượng	Tỷ lệ %
Rất thường xuyên	30	30
Thường xuyên	55	55
Rất ít khi	15	15
Không bao giờ	0	0

Kết quả bảng 3 cho thấy: mức độ rất thường xuyên tập giảng các học phần phương pháp có tới 30% ý kiến, thường tập trung vào những SV có học lực khá, tốt và có ý thức học tập. Có 55% ý kiến cho rằng thường xuyên tập giảng các học phần phương pháp. có 15% ý kiến cho rằng rất ít khi tập giảng các học phần phương pháp, tập trung vào những SV có học lực trung bình, yếu và ý thức học tập không cao. Những SV này có ý thức ỷ lại cho các bạn trong nhóm nên không tham gia hoặc ngày tập dạy SV nghỉ học. Mặt khác, sợ ảnh hưởng đến thành tích của nhóm nên các bạn không phân công nhiệm vụ cho SV này.

3. Giải pháp nâng cao hiệu quả các tiết tập giảng trong giảng dạy học phần Múa và Phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc

3.1. Tổ chức tốt khâu chuẩn bị

Để các tiết tập giảng trên lớp được tốt, mỗi GV cần làm tốt khâu chuẩn bị cho các bài tập giảng. Trong khâu chuẩn bị, cần chú ý một số nội dung sau:

Lựa chọn nội dung cho các bài tập giảng

Tổ chức hoạt động âm nhạc ở các cơ sở giáo dục mầm non có các dạng tiết trọng tâm: dạy hát; nghe hát; vận động theo nhạc; biểu diễn cuối chủ đề. Với mục đích cung cấp và truyền thụ cho sinh viên những kiến thức cơ bản về nghệ thuật múa và biên dạy múa cho trẻ mầm non, ngoài ra còn có nhiệm vụ trang bị và rèn luyện cho sinh viên các kĩ năng múa và dạy múa cho trẻ. Do đó, giảng viên tập trung rèn cho SV dạng tiết

trọng tâm vận động múa minh họa. Giảng viên hướng dẫn SV lựa chọn nội dung tập giảng ở các độ tuổi nhà trẻ, mẫu giáo với các chủ đề khác nhau. Như vậy, giúp sinh viên có cái nhìn đầy đủ và khái quát nhất về khả năng vận động của trẻ ở mỗi độ tuổi cũng như phương pháp giảng dạy cho mỗi độ tuổi. Đặc biệt là biết lên kế hoạch về lĩnh vực phát triển thẩm mỹ cho từng chủ đề, độ tuổi.

Thực tế giảng dạy chúng tôi thấy SV còn rất lung túng khi lên kế hoạch, lựa chọn bài dạy như: Chọn nội dung cho bài dạy còn lẫn lộn giữa các độ tuổi, bài cô hát cho trẻ nghe với bài hát dạy cho trẻ do đó không đảm bảo dạy học phù hợp với độ tuổi.

Ví dụ: Chủ đề Thế giới động vật, SV chọn bài Đàn vịt con để dạy múa cho trẻ lớp mẫu giáo lớn. Trong khi đó bài này dạy cho trẻ ở độ tuổi mẫu giáo bé.

Bài dạy cho độ tuổi mẫu giáo bé thường bài hát ngắn, động tác đơn giản chủ yếu là vận động theo nhạc. Bài dạy mẫu giáo lớn bài hát dài hơn, động tác là những động tác múa phức tạp hơn đòi hỏi nắm bắt luật động và biên độ hẹp,...

Ví dụ về phương pháp làm mẫu. Mẫu giáo bé cô phải múa mẫu từ đầu đến cuối tiết (cô múa mẫu, cô dạy trẻ múa, cho trẻ luyện tập, sửa sai cho trẻ,...). Với mẫu giáo lớn, cô múa mẫu để trẻ xem và múa cùng trẻ khi dạy trẻ múa. Khi trẻ múa được, phần luyện tập cô không phải làm cùng trẻ mà đứng quan sát trẻ múa và sửa sai khi cần.

Thiết kế kế hoạch bài dạy (giáo án)

Việc soạn giáo án với SV còn nhiều hạn chế: cấu trúc giáo án không rõ ràng, rườm rà, không khoa học... Do vậy, cần hướng dẫn cho SV cấu trúc giáo án rõ ràng, yêu cầu soạn giáo án theo nhóm, tổ để các em cùng trao đổi giúp đỡ nhau, trên cơ sở đó, các em soạn giáo án cá nhân có sự kiểm tra, đánh giá của giáo viên.

Hướng dẫn soạn giáo án âm nhạc với loại tiết trọng tâm dạy vận động múa minh họa theo cấu trúc sau:

GIÁO ÁN ÂM NHẠC

Chủ đề lớn:.....

Chủ đề nhánh:.....

Tên bài: - Nội dung trọng tâm: Dạy vận động múa minh họa:.....

- Nội dung kết hợp: + Nghe hát:.....

+ Trò chơi âm nhạc:.....

Kiến thức bổ trợ:.....

Đối tượng: Thời gian:

Ngày soạn:.....

Ngày dạy:

Người soạn:

Người dạy:

Giáo viên hướng dẫn:

I. Mục tiêu

1. Kiến thức:

2. Kỹ năng:

3. Thái độ:

II. Chuẩn bị

- Đồ dùng của cô:

- Đồ dùng của trẻ:

III. Tiến hành

Giảng viên yêu cầu mỗi nhóm sẽ cùng nhau thiết kế giáo án cho bài dạy mà nhóm bốc thăm được. Trong quá trình các nhóm thảo luận xây dựng ý tưởng cho giáo án, GV sẽ quan sát và trực tiếp hỗ trợ các nhóm

cách thiết kế bài dạy, nhấn mạnh cho SV những điểm khác biệt cơ bản khả năng vận động của trẻ ở từng độ tuổi và phương pháp dạy cho từng độ tuổi. Việc tập dạy giúp cho SV một lần nữa tái hiện lại lí thuyết, khắc sâu được lí thuyết và vận dụng vào thực hành. Giáo án của các nhóm phải được GV duyệt trước khi tiến hành tập giảng để đảm bảo mục tiêu của bài dạy. Việc duyệt giáo án nhóm trước khi tập giảng có tác động tích cực đến tinh thần học tập của SV - bởi lẽ, SV sẽ phải đầu tư thời gian, trí tuệ cho bài soạn của nhóm, đồng thời cũng tạo cho SV một tâm lí tự tin, vững vàng với bài dạy hơn và giáo án đã được chuẩn bị tốt và đảm bảo về nội dung bài dạy. Đây là một bước vô cùng quan trọng quyết định đến chất lượng của các tiết tập giảng, vì vậy, GV cần quan tâm và làm tốt. Nếu sự chuẩn bị về giáo án của các nhóm không tốt thì chắc chắn các tiết tập giảng sẽ không đem lại hiệu quả cao.

Một số yêu cầu chung:

Mỗi nhóm cần chuẩn bị kế hoạch bài dạy của nhóm (ghi toàn bộ phần tiêu đề của giáo án; mục tiêu, đồ dùng dạy học và ghi tên trình tự các bước, các hoạt động chính trong tiến trình bài giảng).

Mỗi nhóm soạn giáo án bằng bản Word và PowerPoint. Các nhóm đều phải chia sẻ giáo án của nhóm mình bằng cách gửi cho tất cả các nhóm khác qua zalo nhóm bộ môn trong đó có cả GV bộ môn.

Mỗi nhóm cần có bảng phân công nhiệm vụ cụ thể cho mỗi thành viên trong nhóm: ai dạy nội dung nào. Chú ý: Tất cả các thành viên trong nhóm đều phải chọn một nội dung để tập giảng, nếu số lượng các thành viên trong nhóm nhiều, có thể phân công 2 bạn cùng tập giảng cho một nội dung. Giảng viên sẽ lựa chọn một sinh viên bất kì trong số các bạn chuẩn bị trùng nội dung để dạy.

Hình thức tập giảng

Thực tế, số lượng SV trong một lớp khá đông (từ 40 đến trên 50 SV/lớp). Để mỗi em đều có cơ hội được tập giảng, GV nên chia lớp thành các nhóm nhỏ (khoảng 5 - 6 SV/nhóm). Với hình thức tập giảng theo nhóm sẽ huy động được ý tưởng của nhiều người cùng tham gia xây dựng bài dạy của nhóm.

Mỗi nhóm sẽ tiến hành tập giảng theo hình thức phân đoạn, tiếp sức: mỗi sinh viên sẽ chỉ dạy một đoạn trong bài soạn:

1. Ổn định tổ chức, trò chuyện chủ đề
2. Nội dung hoạt động
 - 2.1. Hoạt động 1: Dạy múa;
 - 2.2. Hoạt động 2: Nghe hát;
 - 2.3. Hoạt động 3: Trò chơi âm nhạc.
3. Kết thúc

3.2. Tổ chức tốt khâu tập giảng

Tổ chức bốc thăm thứ tự tập giảng của các nhóm. Các nhóm tiến hành tập giảng theo thứ tự đã bốc thăm.

Bố trí chỗ ngồi: Các nhóm ngồi theo nhóm của mình. **Bố trí, sắp xếp chỗ ngồi** theo lớp thực tế ở các cơ sở giáo dục mầm non.

Mỗi nhóm tập giảng được tiến hành theo trình tự sau:

- Nhóm trưởng trong nhóm lên bảng trình bày bản kế hoạch bài dạy của nhóm để các nhóm khác nắm được tên bài và sơ lược tiến trình bài dạy của nhóm.

- Nhóm dạy tiến hành dạy theo hình thức phân đoạn, tiếp sức, mỗi bạn dạy một phần của giáo án.

- Đánh giá, nhận xét, rút kinh nghiệm cho bài dạy:

+ Để tiến hành nhận xét cho bài dạy của mỗi nhóm. GV yêu cầu các nhóm dự giờ ghi lại toàn bộ tiến trình bài dạy của nhóm dạy kèm theo những đánh giá, nhận xét về các nội dung: Đồ dùng dạy học: (đồ dùng của cô, đồ dùng của trẻ về số lượng, thẩm mỹ, phù hợp với trẻ, chủ đề); Thời gian tiến hành hoạt động học: (Thời gian phân bổ cho mỗi hoạt động: nội dung trọng tâm, nội dung kết hợp); Cách tổ chức cho mỗi hoạt động (ưu điểm, hạn chế, góp ý thêm)

+ Sau khi nhóm dạy xong, GV dành thời gian 5 phút cho các nhóm ghi lại những nhận xét, đánh giá.

Các nhóm sẽ lần lượt đưa ra những đánh giá, nhận xét về bài dạy của nhóm. Nhóm dạy ghi lại toàn bộ các ý kiến đánh giá của các nhóm và phản hồi lại với các nhóm khác.

+ GV chốt lại những đánh giá, nhận xét về bài dạy của nhóm đó: hạn chế, những vấn đề quan trọng cần chú ý đối với bài dạy.

Yêu cầu các nhóm dựa trên những ý kiến đóng góp, nhóm tiến hành về điều chỉnh và tổ chức tập dạy lại quay video chia sẻ lên nhóm bộ môn.

Với cách tổ chức các tiết tập giảng như vậy, tôi nhận thấy các em đã tích cực, chủ động hơn trong học tập. Các em cũng hứng thú hơn với các tiết tập giảng bởi tất cả các em đều được giao nhiệm vụ, đều được thể hiện bản thân mình. Với cách tổ chức như vậy, GV cũng dễ dàng nắm bắt được khả năng học tập cũng như ý thức học tập của từng SV trong lớp, qua đó, việc đánh giá kết quả học tập sẽ chính xác hơn. Tổ chức tốt các tiết tập giảng trong giảng dạy chính là một biện pháp hiệu quả nâng cao chất lượng học tập bộ môn, đồng thời nó còn góp phần rèn luyện những kỹ năng nghề nghiệp cần thiết cho sinh viên, là hành trang để các em trở thành những cô giáo mầm non trong tương lai vững vàng về chuyên môn và nghiệp vụ, đáp ứng được những nhu cầu đòi hỏi của xã hội hiện nay.

4. Kết luận

Để nâng cao hiệu quả công tác tập giảng trong học phần Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc GV cần phát huy hết vai trò, khả năng của từng SV ngay từ khâu chuẩn bị đến khâu tổ chức tập giảng. Trong công tác hướng dẫn GV cần thực hiện vai trò hết sức quan trọng của một người làm mẫu tốt, cầm tay chỉ việc cụ thể cho SV. Việc dự giờ góp ý cho SV sau mỗi tiết tập giảng cũng sẽ là việc làm vô cùng quan trọng, có ý nghĩa thúc đẩy sự tiến bộ của sinh viên. Được giảng viên dự giờ, theo dõi, dìu dắt, tư vấn, nhận xét, góp ý sau mỗi tiết tập giảng, SV vững bước và tự tin hơn rất nhiều.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Trần Minh Trí (1999). Múa và phương pháp dạy trẻ vận động theo âm nhạc. Nxb Giáo Dục.
- [2] Ngô Thị Nam (chủ biên) (1993). Âm nhạc và phương pháp giáo dục âm nhạc. Tập II, Nxb Giáo Dục.
- [3] Lê Đức Sang, Hoàng Công Dụng, Trịnh Hoài Thu (2008). Âm nhạc và múa. Nxb Giáo Dục.
- [4] Trần Đức Minh (2001). Đổi mới phương pháp dạy học ở trường cao đẳng sư phạm. Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [5] Nguyễn Cảnh Toàn (2002). Học và dạy cách học. Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [6] Trần Bá Hoành (2003). Lý luận cơ bản về dạy và học tích cực (Dự án đào tạo giáo viên THCS - Bộ Giáo dục và Đào tạo).
- [7] Phan Trọng Ngọ (2005), Dạy học và phương pháp dạy học trong nhà trường. Nxb Đại học Sư phạm
- [8] Lê Công Triêm (chủ biên), (2002). Một số vấn đề hiện nay của phương pháp dạy học đại học. Nxb Giáo dục, Hà Nội.

ABSTRACT

Solutions to improve the effectiveness of teaching sessions in teaching dance and methods of teaching children to move according to music

Improving the capacity of designing and organizing learning activities through teaching exercises in the dance course and the method of teaching children to move according to music is an important solution to improve the quality of training. The ability to design and organize learning activities in the dance lesson and the method of teaching children to move according to music is one of the important competencies, helping preschool pedagogical students to get high academic results, at the same time. master the methods of teaching children to dance and move to music and apply it to the care and education of children during regular pedagogical practice visits, end-of-course internships and child care and education in the future.

Keywords: Ability to design and organize learning activities; teaching quality.